

soția, făcută în aprilie-mai 1938, deci cu câteva zile înainte de moarte, diferite obiecte de artă, ca de exemplu o vitrină cu obiecte de cult (artă brîncovenească), icoane pe sticlă și tablouri de Grigorescu și Luchian.

În sala a treia — salonul, în afară de mobilierul specific, se află un scrin ce a aparținut lui Avram Iancu, câteva obiecte din bronz dezgropate de sub lava de la Pompei, porțelanuri chinezești, tablouri de Th. Palady, sculpturi de C. Medrea și Milița Pătrașcu, pianul și alte obiecte.

La parter, în holul de primire sînt expuse două vitrine cu manuscrise, ele reflectînd o parte din activitatea scriitoricească a lui Octavian Goga.

Tot aici se află expuse mai multe tablouri, o ladă florentină din secolul al XVI-lea, un birou ș. a.

Ultima sală a castelului, salonul galben, cuprinde numeroase obiecte de artă, miniaturi pe pergament, tablouri semnate de Lucian Grigorescu, Rodica Maniu, Pascin, Löwendal etc.

Bogăția și varietatea exponatelor dau vizitatorului prilejul unei priviri de ansamblu asupra vieții, relațiilor și preocupărilor lui O. Goga, însă nu ne oferă o imagine completă asupra personalității acestuia, ca poet și a locului său în cultura românească.

Se simte lipsa unei tematici științifice, a unei organizări muzeistice care să ofere posibilitatea aprofundării și cunoașterii unor aspecte inedite din viața și activitatea sa.

De asemenea lipsesc, din expunere, operele poetului tipărite în trecut și astăzi, prețuirea de care se bucură versul său în țară și în lume. Organizarea unor panouri cu texte explicative a unor vitrine cu tipărituri și manuscrise este necesară publicului larg și mai ales elevilor și tineretului.

Străduințele organelor locale și ale Comitetului de cultură și artă județean ar trebui să ofere în viitorul apropiat publicului o unitate muzeală modernă, deosebit de atractivă și interesantă, care să satisfacă cele mai exigente gusturi avînd în vedere condițiile actuale de spațiu și valoarea inestimabilă a exponatelor și a resurselor încă necercetate și nefolosite privitoare la scrierile și personalitatea culturală a lui Octavian Goga.

CASA-MUZEU

„GEORGE STEPHĂNESCU“

CĂPĂȚÎNENI — ARGEȘ

ION CRUCEANĂ

Pitită în mijlocul unei livezi de meri, peri și nuci, unii din ei sădiți chiar de mîna lui George Stephănescu, casa, pe al cărui zid de la intrare stă scris anul cînd a fost construită — 1873 —, este azi prilej de adîncă emoție și recunoștință față de creatorul școlii de cînt și primul simfonist român.

La ridicarea construcției într-un stil vechi românesc, tipic locului, a lucrat meșterul Enache, adus special de la București, ajutat de un meseriaș local, Miulică, din Aref, care în timpul liber cînta din frunză „de răsuna toată valea Argeșului“.

O dată recunoașterea exterioară făcută, pășești în camera de lucru a artistului, printr-un coridor care poartă și el urmele autenticității. Scaunele și mobila de epocă, masa mare din mijloc la care altădată au stat la taifas, depănîndu-și gîndurile, mulți dintre înaintașii de seamă ai culturii naționale, îi împrăpătează atmosfera însuflețită a discuțiilor avîntate de altădată.

O fereastră mare și largă, cu deschiderea spre cetatea lui Țepeș, face să pătrundă cît mai multe raze de soare pe clapele pianului deschis și gata să primească la pupitru și acum mîna celui care i-a mîngîiat coardele mai bine de șapte decenii. Cumpărat în 1848 de la Viena, după focul cel mare, pianul a fost folosit mai întîi de Maria Hagi Ștephan, mama compozitorului și apoi a rămas moștenire fiului său, azi devenind piesa principală din muzeu, pe lîngă vioara construită de lutierul vienez Gabriel Lamboc în 1857, de sfeșnicele de alamă cu brațe în cruce, de fotografii, de fotocopii de pe partituri sau tablouri celebre,

manuscrise și note muzicale. Căminul, gata pregătit pentru foc, lampa care a poposit mai târziu după sfeșnice în această casă și care acum privește neputincioasă la becul electric, cărțile din bibliotecă, instrumentele muzicale auxiliare și ca acestea multe altele, toate au fost prietenele de nedespărțit ale patriarhului de la Căpățineni, sat intrat din nou în istorie prin marea hidrocentrală „Gheorghe Gheorghiu-Dej” de pe Argeș.

Aici, sub pavăza de netrecut a masivului Făgăraș, sub poalele dealului Albina, în aerul ozonat și liniștea tulburată numai de zumzetul undelor de cleștar ale Argeșului și-a petrecut o mare parte din viață George Stephănescu (1843—1925). Retrăgându-se în singurătatea naturii, după eforturile și necazurile pricinuite de oamenii care conduceau în acele timpuri destinele țării și care nu-i înțelegeau pasiunea și efortul depus pentru crearea unei școli naționale de cânt, el își refăcea forțele și pornea din nou la luptă și muncă, pînă ce, la 1 aprilie 1921, munca lui a fost încununată de succes prin legiferarea înființării Operei Române.

Tot aici au poposit, ca oaspeți, în iulie 1887, spre a-și întrema sănătatea, Iulia, fiica marelui B.P. Hașdeu, iar mai înainte (1872—1873), venind din Rm. Vilcea, cu diligența, prin Tigveni la Curtea de Argeș, apoi de aici la Căpățineni, I.L. Caragiale, cînd era revizor al județelor Argeș și Rm. Vilcea.

Aici, într-o seară caldă din iulie 1882 la umbra nukului secular, a povestit neîntrecutul dramaturg lui George Stephănescu, subiectul *Năpastei*, tragedie auzită într-o cărciumă din Tigveni.

Potecile și aleele din parc sînt și acum străjuite de pietrele și băncile pe care au întîrziat, în lungi discuții, George Stephănescu cu Ion Băjenaru, discipol devotat al maestrului și a cărui voce excepțională răzbate prin timp pînă la noi.

Mîndruliță de la munte, *Fluierașul* și alte peste 150 de romane, hore și lieduri, multe din ele pe versuri de Mihail Eminescu (*Lasă-ți lumea ta uitată*, *Pe lîngă plopii fără soț*, *Somnoroase păsărele*, *La steaua*, *O rămii*, *Și dacă ramuri bat în geam*, *De ce nu vii?* și *Kamadeva*) sau pe versuri de Vasile Alecsandri, Alexandru Vlahuță (*În fericire*), Traian Demetrescu (*Pămîntul*, *Idila* și *Amintire*) ori pe texte de Musset, Victor Hugo, Alfred de Vigny, Albert Samain (*Melodie*) au fost concepute sau chiar definitivate aici.

EXPOZIȚIA „TUDOR VIANU, UN MARE UMANIST AL EPOCII NOASTRE”

VICTORIA POPOVICI

Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România a organizat recent o cuprinzătoare retrospectivă Tudor Vianu. Deschisă într-o sală a Bibliotecii, expoziția prilejuiește o emoționantă rememorare a vieții și operei marelui profesor și gînditor român, o pătrundere vie în lumea lui.

Personalitate multilaterală de orientare umanistă, acest „*Nil darnic de știință și înțelepciune*” cum l-a caracterizat Perpessicius, a lăsat urme adînci, atît în literatura estetică, istoria literară sau stilistică, cit și în alte domenii ale culturii și științei românești din veacul nostru.